

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istorია

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

XIII. De Clementis operibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

eorum qui Marciano praverunt, quos A
 θεοκτάς vocamus (quippe ex horum
 schola pleræque illius opiniones fluxe-
 re) legendi copiam nacti tumus: & de-
 prehendimus multa quidem in illo ev-
 angelio cum recta Servatoris nostri fide
 consentire: nonnulla verò discrepan-
 tia à recta fidei ratione adjuncta esse,
 quæ & vestrà causâ subjecimus. Atque
 hæc de Serapionis libris.

С А Р У Т XIII.

De Clementis Operibus.

Huc refer
 Niccph.
 c. 33. l. 4.

Quod verò ad Clementem attinet, B
 exstant ejus octo *ερωματέων* libri,
 quos ipse sic inscripsit: Titi Flavii Cle-
 mentis de vera Philosophia Commen-
 tiorum qui ad scientiam pertinent
ερωματίς. Sunt & alii totidem ejus libri
εποικυπύσεων titulo inscripti, hoc est in-
 stitutionum: in quibus Pantenum ma-
 gistrum suum nominatim appellat, que-
 cunque ille à majoribus accepisset &
 traditiones quas posteris reliquisset ex-
 ponens. Exstat etiam ejus liber ad Gen-
 tiles exhortationem continens. Præ-
 terea tres communi Pædagogii titulo
 comprehensi: Alius item liber sic in-
 scriptus: quis sit inter divites qui salu-
 tem consequatur. Et opusculum de Pascha:
 & disputationes de jejunio. Item de ob-
 trectatione. Est etiam exhortatio ad
 patientiam, scripta ad Neophytos. Deni-
 que liber ille qui ecclesiastica regula in-
 scribitur, seu adversus eos qui errores Ju-
 dæorum sequuntur: quem quidem Alexan-
 dro supradicto episcopo nuncupavit. Porro in
ερωματίων libris, non solum ex sacris literis plu-
 rimos insternit fosculos, verum etiam
 ex Gentilium libris siquid forte ab illis
 commodè dictum est commemorat; vari-
 as Græcorum simul ac Barbarorum
 explicans opiniones, quæ apud multos
 illorum leguntur: falsa quoque hære-
 siarcharum dogmata coarguens. Ad hæc
 multiplices recenset historias, uberti-
 mam nobis promiscua eruditionis ma-
 teriam subministrans. His omnibus
 Philosophorum quoque opiniones in-
 termiscet. Proinde admodum argu-
 mento convenientem *ερωματίων* titu-
 lum libris suis indidit. In iisdem libris
 affert testimonia Scripturarum quæ à
 nonnullis repudiantur, nempe ex Sa-
 pientia Salomonis, & ex ea quæ dicitur
 Sapientia Jesu filii Sirac: item ex epistola
 ad Hebræos, & ex Clementis ac Barnabæ
 Judæi epistolis. Sed & Tatiani librum

δόχων τῶν καθαρξαμένων αὐτῶν, ἕς δουλίας
 καλέμην (τὰ γὰρ πλείονα φρονήματα, οὐκ
 ἐστὶ τῆς διδασκαλίας) χρησάμενοι πα-
 αὐτῶν διελθεῖν. καὶ εὐρεῖν τὰ μὲν πλείονα τε
 ὀρθῶς λόγῳ τῷ σωτηρίου. τινὰ δὲ πᾶσι διεσα-
 ρμα, ἀλλ' ὑπετάξαμεν ὑμῖν. καὶ ταῦτα μὲν
 τὰ Σεραπίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ΄.

Πεὶ κλήμειον *ερωματίων*.

Τοῦ Ἰκλήμειον *ερωματίς* οἱ πάντες
 ὀκτώ παρ' ἡμῖν σώζονται. ἕς καὶ ταύτης
 τῆς ἡζιώσε *ερωματίς*. Τίτῳ Φλαυίῳ Κλε-
 μεντῷ τῷ κτ' τὴν ἀληθῆ φιλοσοφίαν γνοσκόντων
 ὑπομνημάτων *ερωματίς*. ἰσαριθμοῦ
 τε τέτοις εἰσὶν οἱ ἐπιγεγραμμένοι ὑπομνη-
 σεων αὐτῶν λόγοι. ἐν οἷς ὀνομαστικῶς διδασκα-
 λῆ τῶν Πανταίνων μνημονεύει. ἐκδοχῶς τε αὐ-
 τῶν γράφων καὶ ἀποδόσεις ἐπιπέθει. ἕς
 δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς Ἑλλήνας λόγῳ ὁ *ερωματίς*
 κὸς: τρεῖς τε οἱ τῶν ἐπιγεγραμμένων παι-
 γωγῶν. καὶ τίς ὁ σωζόμενος πλεῖστον, ἕς
 ἐπιγραφῆς ἑτέρῳ αὐτῶν λόγῳ τὸ, τε αὐ-
 τῶν Πάρα σύγγραμμα: καὶ διαλέξεις πρὸς
 σείας, καὶ πρὸς καταλαλαίαν καὶ ὁ προσηγορικῶς
 εἰς ὑπομονὴν ἢ πρὸς τὴν νεωστὶ βεβαπισμέ-
 νων. καὶ ὁ ἐπιγεγραμμένος κανὼν ἐκκλη-
 σιαστικῶς, ἢ πρὸς τὴν Γεδαζῶσιαν, ὃν Ἀλ-
 ξάνδρῳ τῷ δεδηλωμένῳ ἐπισκόπῳ ἀνατι-
 θεικεν. ἐν μὲν οὖν τοῖς *ερωματίων* ἐστὶν
 σείας κατὰ ἑρωσὶν πεποιθῆαι γραφῆς, ἀλλὰ
 καὶ τῶν παρ' Ἑλλήνων, εἴπερ ἄρα ὠφέλιμον εἴ-
 κει αὐτοῖς εἰρηδῶς, μνημονεύει. τῶν τε αὐτῶν
 πολλοῖς δόματων, τὰ Ἑλλήνων ὀμῶ καὶ
 Βαβυλωνίων ἀναπύσεων. ἕς ἐτι τὰς τῶν αἰε-
 σιαρχῶν ὑποδοξίας ἐυθύων ἱστορίας π
 πολλὴν Ἰσαπλοῖ, ὑπόθεσιν ἡμῖν πολυμα-
 θῆς παρέχων παιδείας: τέτοις ἅπασιν κατὰ
 μίγνυσιν καὶ τὰ φιλοσόφων δόγματα. ὅθεν εὐνο-
 τως κατὰ ἄλληλον τῆ ὑπόθεσιν καὶ τὴν προσηγο-
 ρίαν τῶν *ερωματίων* πεποιθῆται. καὶ γὰρ
 ἐν αὐτοῖς καὶ ταῖς διὰ τῶν ἀνιλεγομένων γρα-
 φῶν μαρτυραῖς τῆς τε λεγομένης Σολο-
 μονίου σοφίας, καὶ τῆς Ἰησοῦ τῶ Σιεραχ, καὶ
 τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς. τῆς τε Βαρνα-
 βᾶ καὶ Κλήμειον καὶ Γεδα. μνημονεύει
 τε τῶ πρὸς Ἑλλήνας Τατιανῶ λόγῳ.

ANTONINUS.

καὶ Κασσιανῶς, ὡς καὶ αὐτῆ χρονογραφίαν A πεποικημένῃ ἐπιμήν Φίλωνος καὶ Ἀριστοβέλου, Γωσιπύου καὶ Δημητρίου καὶ Εὐπολέμου, Ἰεραδαίων συγγραφέων. ὡς ἂν τῶν ἀπάντων ἐν γράφῳ πρεσβύτερον τῆς παρ' ἑλλήσιν ἀρχαιογονίας Μωϋσῆα τε καὶ τῶν Ἰεραδαίων γράφῳ ἀποδείξάντων καὶ ἄλλης δὲ πλείους χρησιμομαθείας ἐμπλειοὶ δηλέμενοι τυγράψαντες τὰ ἀνδρῶν λόγους. ὧν ἐν τῷ πρώτῳ περὶ αὐτῶν δηλοῖ, ὡς ἐγίσα τῆς τῶν Ἀποστόλων γρομῆς διαδοχῆς. ὑπογράφεται δὲ ἐν αὐτοῖς, καὶ εἰς τὴν γράσιν ὑπομνηματιεῖται, καὶ ἐν τῷ λόγῳ δὲ αὐτῶν περὶ τῆς Πάρα ἐκείας θύρας ὁμολογεῖ ὡς τῶν ἑταίρων, ὡς ἔτυχε πρὸς τῶν ἀρχαίων πρεσβυτέρων ἀκηκῶς πρὸς ὁμοίους, γραφῆ τοῖς μετατάκτα πρὸς Ἰεραδαίαν μνήμην δὲ ἐν αὐτῷ Μελίτωνος καὶ Εἰρηναίου, καὶ Ἰων ἐτέρων, ὧν καὶ τὰς διηγήσεις τέθειται.

adversus gentes, & Cassianum quemdam commemorat qui de temporum ordine conscripsit. Præterea Philonis & Aristobuli, Josephi, Demetrii atque Eupolemi Judæorum historiae scriptorum mentionem facit, utpotè qui Mosem ac Judæorum gentem omni Græcorum antiquitate vetustiorē esse, Scriptis suis probaverint. Variâ quoq; utilissima eruditionis copiâ referti sunt supradicti auctoris illius libri. In quorum primo de seipso loquens, primis Apostolorum successoribus proximum se fuisse testatur. Pollicetur in iisdem libris, scripturum se Commentarios in Genesim. In libro verò quem de Pascha composuit, coactum se afficitur à familiaribus suis, ut traditiones quas ab antiquioribus Presbyteris acceperat scriptas posteris mandaret. Meminit in eodem opusculo Melitonis & Irenæi, & aliquot aliorum: quorum etiam enarrationes in medium adducit.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ΄.

Ὅπως ἐμνημόνευσε γραφῶν.

CAPUT XIV.

Quorum Scripturalibrorum idem Clemens meminert.

ΕΝ δὲ ταῖς ὑποτυπώσεσι ξυμεινόμενα εἰC πῶν, πάσης τῆς ἐκ διαθήκης γραφῆς ἀπτεμνημόνευσε πεποιτῆται διηγήσεις. μὴ δὲ τὰς ἀνιλεγομένας παρελθὼν τὴν Ἰεραδα λέγω καὶ τὰς λοιπὰς καθολικὰς ἐπιστολάς. τὴν τε Βαρνάβου καὶ τὴν Πέτρου λεγομένην ἀποκάλυψιν. καὶ τὴν πρὸς Ἑβραίους ἢ ἐπιστολὴν, Παύλου μὲν εἶναι φησὶ, γεγραμμένην ἢ Ἑβραίοις Ἑβραϊκῇ φωνῇ. Λουκᾶν ἢ Φιλοπόμωσ ἀυτὴν μεθερμηνεύσαντα, ὡς δουῶναι τοῖς ἑλλήσιν. ὅθεν τὸν αὐτὸν χεῖρα εὐρίσκουσα κατὰ τὴν ἐρμηνείαν, ταύτης τε τῆς ἐπιστολῆς, καὶ τῶν πρὸς D Ἑβραίων μὴ περὶ γεγραμμένην ἢ τὸ Παύλου Ἀπόστολου, εἰκότως Ἑβραίοις γὰρ φησὶ ἐπιστέλλων πρὸς ἑλλήσιν εἰληφόσι καὶ αὐτῶν καὶ ὑποπνεύσει αὐτὸν, σιωπῶς πάντων οὐκ ἐν ἀρχῇ ἀπέστειλεν αὐτὰς τὸ ὄνομα θεῖς. εἶτα ὑποπνεύσει ἐπὶ λέγει. ἤδη δὲ ὡς ὁ μακάριος ἔλεγε πρεσβύτερος, ἐπεὶ ὁ Κύριος Ἀπόστολος ὧν τῶν παντοκράτορος, ἀπεστάλη πρὸς Ἑβραίους, διὰ μετρίτητα ὁ Παῦλος ὡς ἂν εἰς τὰ ἔθνη ἀπεσταλμένος, καὶ ἐγράφη αὐτὸν Ἑβραίων Ἀπόστολον. διὰ

Idem in libris ὑποτυπώσεων, omnium ut uno verbo dicam, utriusque testamenti Scripturarum compendiosam instituit enarrationem; ne illis quidem prætermittis Scripturis, de quibus inter multos ambigitur. Judæ epistolam & Barnabæ, ac reliquas catholicas epistolas intelligo, & Revelationem quæ dicitur Petri. Epistolam autem ad Hebræos Pauli quidem esse affirmat, sed Hebræico sermone utpotè ad Hebræos primum scriptam fuisse: Lucam verò eandem Græco sermone studiosè interpretatum, Græcis hominibus edidisse. Quare in ea epistola & in Actibus Apostolorum eundem dictionis colorem reperiri. Hanc verò inscriptionem Paulus Apostolus, rectè atque ordine omisit fuisse observat. Cum enim Hebræis scriberet qui sinistram de ipso opinionem multò ante combiberant, ipsumque suspectum habebant: prudenti consilio usus, illos absterrere statim ab initio apposita nominis sui inscriptione noluit. Deinde aliquantò post his utitur verbis: Jam verò sicut beatus dicebat Prebyter, quando quidem Dominus omnipotentis Dei Apostolus ad Hebræos missus fuerat, præ modestia Paulus utpotè qui ad gentes erat directus, hebræorum apostolum se minimè